«Ἐγώ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή»
(Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
πνεῦμά ἐστι
καὶ ζωή ἐστι»
(Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ΄. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰουλίου 1935 — Ἀριθ. 1198

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΓΚΥΡΑ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Νὰ λυπηθῶ καὶ νὰ κλαύσω μετρημένα. Πολὺ καλά. Μὲ ἠρώτησες ὅμως, ἂν εἰμπορῶ νὰ τὸ κατορθώσω; Βλέπω καὶ πείθομαι, τί εἶνε τὸ λογικὸν καὶ τὸ σωστόν. Ἀλλ᾿ ὅταν ἡ καρδιὰ πονῇ; Ὅταν ὁ πόνος της πλημμυρῇ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ κανείς; Εἶνε ἕνα κῦμα δυνατόν, ἕνα ρεῦμα ἀσυγκράτητον. Ἐκεῖνος, ποὺ ἔπεσεν εἰς βαθὺν καὶ ὁρμητικὸν ποταμόν, τί ὠφελεῖ, ἐὰν βλέπῃ τὸν τρομερὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπειλεῖ; Ἡ σφοδρότης τοῦ ρεύματος εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε καὶ ἐπιδέξιος κολυμβητὴς ἂν εἶνε, δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἀντιδράσῃ σοβαρῶς, ἀλλὰ παλαίων πρὸς καιρὸν ἀνωφελῶς, θὰ κουρασθῇ μετ᾿ ὀλίγον καὶ θὰ ὑποκύψῃ........

Ἀλλ᾿ ἐὰν ἀντιληφθῇ εὐθύς, ὅτι κάποια ἅλυσος σιδηρᾶ, στερεωμένη καλὰ εἰς τὴν ξηράν, εὑρίσκεται πλησίον του, δὲν θὰ σπεύσῃ νὰ ἁρπαχθῇ ἀπὸ αὐτήν; Καὶ ἐὰν τοῦ ρίψῃ κάποιος ἄλλος τὸ ἄκρον ἑνὸς σχοινίου, μὲ τὸ ὁποῖον δενόμενος στερεὰ εὔκολα θὰ δύναται νὰ ἀνασυρθῇ, δὲν θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὸ πάρῃ;

Ὤ! ἀναγνῶστά μου. Συμφωνῶ ὅτι εἶνε θάλασσα τρικυμιώδης καὶ σφοδρά. Δὲν ἀντιλέγω, ὅτι ἡ λύπη παρουσιάζεται καὶ ὡς θολὸν καὶ ἀσυγκράτητον ρεῦμα ποταμοῦ πλημμυρισμένου καὶ ὁρμητικοῦ. Πλησίον σου ὅμως ἔχεις πάντοτε καὶ τὴν ἄγκυραν τῆς σωτηρίας, τὸν προστατευτικὸν κάβον καὶ τὸ χονδρὸν σχοινίον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον δύνασαι νὰ στηριχθῇς καὶ νὰ ἀσφαλισθῇς ἕως ὅτου ἡ φουρτοῦνα περάσῃ. Μὴ λέγεις, δὲν εἰμπορῶ. Δοκίμασε μόνον. Προσπάθησε νὰ ἁρπαχθῇς καὶ θὰ πληροφορηθῇς ἀμέσως, ὅτι τὸ «δὲν εἰμπορῶ δὲν ἔχει θέσιν».

Ἡ ἄγκυρα τῆς σωτηρίας εἶνε πλησίον σου. Δὲν τὴν εἰξεύρεις; Ἀκριβῶς δι᾿ αὐτὸ δὲν εἰμπορεῖς νὰ παρηγορηθῇς. Ἀκριβῶς δι᾿ αὐτὸ ὁ ὁρίζων σου ἔχει ζοφωθῇ καὶ οὐδεμία φωτεινὴ ἀκτὶς διασχίζει τὸ σκοτεινὸν καὶ κατάμαυρον στερέωμά του. Ἡ ἄγκυρα τῆς σωτηρίας, ὁ κάβος τῆς ἀσφαλείας σου λέγεται χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ ὴ ἐ λ π ί ς· θὰ στηριχθῇς δὲ ἐπ᾿ αὐτῆς διὰ τῆς θερμῆς προσευχῆς, διὰ τῆς ταπεινῆς καὶ εὐλαβοῦς προσευχῆς πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ Ὁποῖος εἶνε πάντοτε κοντά σου.

Ὤ! εἰξεύρω. Ἕως τώρα δὲν προσεκολλήθης ἐπαρκῶς εἰς Αὐτόν. Ἐλάτρευσες περισσότερον τοὺς προσφιλεῖς σου ἀπὸ ὅ,τι ἐλάτρευσες Ἐκεῖνον. Ἦσο περισσότερον προσκολλημένος εἰς τὰ ἀγαθά σου παρ᾿ ὅσον εἶχες ἀφοσιωθῇ εἰς Ἐκεῖνον. Ἴσως μάλιστα δὲν Τὸν ἐγνώριζες. Ἴσως νὰ ἤκουες μὲ κάποιαν ἀδιαφορίαν περὶ Αὐτοῦ. Καὶ ὅταν τώρα σοῦ ἀνηρπάγη ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐλάτρευες καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἦσο ἐξ ὁλοκλήρου προσκεκολλημένος, κινδυνεύεις νὰ ἐμπέσῃς εἰς ἀπόγνωσιν, διότι νομίζεις, ὅτι τὸ πᾶν ἐχάθη διὰ σέ.

Σήκω ἐπάνω, ταλαίπωρε. Ἁρπάξου ἀπὸ τὸν Χριστόν. Φώναξέ Τον. Ζήτησέ Τον. Καὶ ἐὰν ὁ πόνος τῆς καρδίας σου εἶνε μεγάλος μέχρι τοῦ νὰ εἶνε παραλυμένη ἡ σκέψις σου, προσπάθησε ὀλίγον, ἀνάγκασε τὸν ἑαυτόν σου. Ἐὰν ἐπιμείνῃς, θὰ πεισθῇς μετ᾿ ὀλίγον, ὅτι πρόκειται πραγματικῶς περὶ ἀγκύρας σωστικῆς καὶ περὶ λιμένος ἀσφαλείας· θὰ ἴδῃς ὅτι ἡ λύπη σου θὰ μετριασθῇ, ἡ βαθεῖα τῆς καρδίας σου πληγὴ θὰ ἐπουλωθῇ καὶ τὸ ψυχικόν σου θάρρος θὰ ἀναγεννηθῇ. Ὤ! πόσον δυστυχεῖς εἶνε ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν ἐγνώρισαν εἰς τὴν ζωήν των τὴν ἄγκυραν καὶ τὸν λιμένα αὐτόν!

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

γ) Ὁμοιότητες καὶ ἀνομοιότητες ἐν τῇ ζωῇ τῶν διαφόρων γεωλογικῶν περιόδων.

1. Ἀνομοιότητες λόγῳ ἐξαφανίσεων. Ὡς πρὸς τὰς διαφορὰς καὶ ἀνομοιότητας, αἵτινες παρατηροῦνται μεταξὺ τοῦ συνόλου τῶν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν εἰδῶν τῆς συγχρόνου ἐποχῆς πρὸς τὰς τῶν προτέρων γεωλογικῶν περιόδων καὶ αἵτινες εἶνε τόσῳ μεγαλείτεραι, ὅσῳ προχωροῦμεν πρὸς παλαιοτέρας ἐποχάς, ἔχομεν ν᾿ ἀντιπαρατηρήσωμεν πρωτίστως, ὅτι αἱ διαφοραὶ καὶ ἀνομοιότητες αὗται προέκυψαν κυρίως καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ὅτι πλεῖστα ἐκ τῶν παλαιότερον ἀναφανέντων καὶ ζησάντων εἰδῶν ἐξέλιπον καὶ σήμερον δὲν ὑπάρχουσιν. Οὕτω τὰ λεγόμενα Τετρακοράλλια, οἱ Γραπτόλιθοι, οἱ Κεστοειδεῖς, οἱ Τριλοβῖται καὶ βραδύτερον οἱ Ἀμμωνῖται, οἱ Στεγοκέφαλοι, τὰ Δίπνευστα, τὰ Γανοειδῆ, τὰ μεγάλα ἑρπετὰ τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος, τὰ μεγάλα θηλαστικὰ τῆς τριτογενοῦς περιόδου ἐξέλιπον. Ἐδημιουργήθησαν οὕτω κενά, τὰ ὁποῖα ὅμως κατ᾿ οὐδένα λόγον μαρτυροῦσι περὶ τοῦ ὅτι ἔλαβε χώραν ἐξέλιξις καὶ μεταβολή τις τῶν προϋπαρξάντων καὶ εἰς μεταγε-

νεστέρας ἐποχὰς ζησάντων εἰδῶν εἰς τὰ σημερινὰ ζῶντα εἴδη. Τοὐναντίον διαπιστοῦται κατὰ τρόπον ἀδιαμφισβήτητον, ὅτι τὰ εἴδη ταῦτα ἐξηφανίσθησαν, καθ' ἣν στιγμὴν εἶχον ἐξιχθῆ εἰς τὸ μέγιστον τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, ὡς ἐὰν ἡ μεγάλη αὐτῶν εἰδίκευσις αὕτη ἀπετέλει ἐμπόδιον νὰ προσαρμοσθῶσι πρὸς τὰς ὁλονὲν μεταβαλλομένας συνθήκας τοῦ περιβάλλοντος(1). Καὶ μακρὰν τοῦ νὰ ὑποστῶσι μεταμόρφωσιν, ἥτις ἄλλως τε καθίστατο ἀδύνατος εἰς οὕτως εἰδοποιημένας μορφὰς ζωῆς, ἐξηφανίσθησαν ὑποκύψαντα εἰς ὁριστικὸν θάνατον. Οὕτω, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Contejean, οἱ στρατιῶται τοῦ λόχου ὠλιγόστευσαν, ἡ παράταξις αὐτοῦ κατέστη ἀραιοτέρα, κενὰ ἐδημιουργήθησαν μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν ἐδῶ μὲν μεγαλείτερα, ἐκεῖ δὲ μικρότερα, πέραν τούτου ὅμως οὐδεμία ἄλλη μεταβολὴ ἢ ἀλλοίωσις ἔλαβε χώραν.

2. Τὸ ἀμετάβλητον πλείστων εἰδῶν. Ἀφ' ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ παρατρέχηται τὸ γεγονός, ὅτι παρὰ τὰ ἐκ τῶν ἐξαφανίσεων τούτων κενά, συναντῶνται πλεῖστα εἴδη, ἅτινα παρέμειναν ἐξ ὁλοκλήρου ἀμετάβλητα ἢ ὑπέστησαν ἐπουσιώδεις μεταβολὰς διὰ μέσου τῆς ἀπεράντου ἐκτάσεως τῶν μακροτάτων γεωλογικῶν περιόδων καὶ ἐποχῶν. Οὕτω, καθὼς ἐπὶ τὸ γενικώτερον ἀναφέρει ὁ Teilhard de Chardin(2), «Οἱ Τερεβρατουλίδαι τῶν παραλίων μας, αἱ Λιγκοῦλαι τοῦ αὐστραλιακοῦ ἡμισφαιρίου, αἱ limulles τοῦ Εἰρηνικοῦ, οἱ Τριγωνίδαι τῆς Αὐστραλίας, αἱ μυλακρίδες, οἱ σκορπιοὶ κλπ., εἶνε ὄντα ἀμετακινήτως ἀμετάβλητα, ἀληθινὰ ἀπολιθώματα ζῶντα, ἅτινα δὲν ἀπεμακρύνθησαν οὔτε καθ' ἓν σπουδαῖον χαρακτηριστικὸν ἀπὸ τοῦ τύπου, τὸν ὁποῖον εἶχον κατὰ τὸν παλαιοζωϊκὸν αἰῶνα, κατ' αὐτὴν τὴν Καμβρικὴν διάπλασιν.... Ὁ ναυτίλος τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ἢ ὁ daman τῆς Συρίας ἢ ὁ μακρόταρσος τῆς Μαλαισίας ἢ ὁ κρυπτόπρωκτος καὶ οἱ Λεμούριοι τῆς Μαδαγασκάρης εἶνε γνωστοὶ εἰς κατάστασιν ἀπολιθώσεως καὶ ἐξακολουθοῦσι ζῶντες περὶ ἡμᾶς, ἀμετάβλητοι ἀπὸ ἀπείρων περιόδων. Χάρις εἰς τὰς λαμπρὰς ἀνακαλύψεις τοῦ Ἀμερικανοῦ Παλαιοντολόγου Walcott ἐν τῇ Βρεττανικῇ Κολομβίᾳ, γνωρίζομεν σήμερον, ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι σχιστόλιθοι τοῦ κόσμου (τῆς προκαμβρικῆς ἐποχῆς) περιλαμβάνουσιν ἤδη ὀστρακοδέρματα λίαν διαφοροποιημένα. Καὶ ἐν μέσῃ Καμβρικῇ διαπλάσει δυνάμεθα νὰ σπουδάσωμεν ὄχι μόνον ὀστρακοδέρματα ἀνήκοντα εἰς πάσας τὰς μεγάλας τάξεις τῆς σήμερον ἀλλὰ καὶ ζωνοσκώληκας καὶ σιπουνκούλους ὅμοια πρὸς τὰ σημερινά». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Teilhard de Chardin γενικῶς.

(1) Guibert et Chinchole μν. ἔργ. σελ. 278.
(2) Ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 544.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΘΥΜΙΑΜΑΤΩΝ

Γιὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκηνῆς παρήγγειλεν ὁ Θεὸς νὰ τοποθετηθῇ μέσα εἰς τὰ Ἅγια, καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἐπάνω μέρος, κοντὰ εἰς τὸ καταπέτασμα, ποὺ ἐχώριζε τὰ Ἅγια ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν κιβωτόν, παρήγγειλε νὰ τοποθετηθῇ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος. Καθὼς μᾶς τὸ περιγράφει ἡ ἁγία Γραφή, τὸ θυσιαστήριον αὐτὸ εἶχεν ἕνα πῆχυν πλάτος καὶ ἕνα πῆχυν μάκρος καὶ δύο πήχες ὕψος. Ὁ σκελετός του ἦταν φτιασμένος ἀπὸ ξύλο, τὸ ξύλο ὅμως αὐτὸ μέσα καὶ ἔξω ἦταν ντυμένον μὲ καθαρὸ χρυσάφι. Χρυσῆ ἀκόμη ἦταν καὶ ἡ ἐσχάρα του, ἐκεῖ ὅπου θὰ ἔμβαινεν ἡ φωτιά, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐκαίετο τὸ θυμίαμα. Χρυσαῖς καὶ ἡ χαλκάδαις του τριγύρω. Ἐπιχρυσωμένα ἀκόμη καὶ τὰ ξύλα, τὰ ὁποῖα ἔμβαιναν εἰς τῆς χαλκάδαις, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ μεταφερθῇ τὸ θυσιαστήριον καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἐσήκωναν τὸ θυσιαστήριον, ὅταν τὸ μετέφεραν.

Εἰς τὸ θυσιαστήριον αὐτὸ θὰ ἐπήγαινεν ὁ Ἀαρὼν δύο φοραῖς τὴν ἡμέραν, πρωῒ καὶ βράδυ. Τὸ πρωΐ, ὅταν θὰ ἐκαθάριζε τὴν χρυσῆν λυχνίαν, ποὺ ἦταν, ὅπως εἴπαμεν, εἰς τὰ Ἅγια, καὶ τὸ βράδυ πάλιν ποὺ θὰ ξαναετοίμαζε τὴν λυχνίαν αὐτὴν διὰ νὰ καίῃ ὁλόκληρον τὴν νύκτα. Καὶ τῆς δύο αὐταῖς φοραῖς θὰ ἔρριπτεν ὁ Ἀαρὼν εἰς τὸ θυσιαστήριον αὐτὸ θυμίαμα· θὰ ἐγίνετο δὲ αὐτὸ τακτικὰ ὡς «θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διαπαντὸς ἔναντι Κυρίου εἰς γενεὰς αὐτῶν» (Ἐξόδ. λ' 8).

Τί ἐσήμαινεν ἡ θυσία αὐτὴ τοῦ θυμιάματος, μπορεῖς νὰ τὸ καταλάβῃς, ἀναγνώστα μου, ὅταν ἐνθυμηθῇς τοὺς ἐμπνευσμένους ἐκείνους λόγους, ποὺ ἀπηύθυνεν ὁ Δαβὶδ εἰς τὸν Θεὸν εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ψαλμούς Του: «Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου» (Ψαλμ. ρμ' 2). Πραγματικῶς, καθὼς μανθάνομεν ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τοῦ Ζαχαρίου, τὴν ὁποίαν μᾶς διηγεῖται ὁ ἱερὸς Λουκᾶς (α' 10), ὅταν ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ ἀρχιερεὺς ἐπρόσφερεν εἰς τὸ θυσιαστήριον τὸ θυμίαμα, ἀπ' ἔξω ὁ λαὸς ἐστέκετο μὲ εὐλάβειαν καὶ ἐπροσηύχετο. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐσημαίνετο καθαρά, ὅτι τὸ ἀληθινὸν καὶ πραγματικὸν θυμίαμα εἶνε ἡ προσευχή. Ποιὰ προσευχὴ ὅμως; Ὄχι ἐκείνη ποὺ ψιθυρίζομεν μὲ τὰ χείλη, χωρὶς ὁ νοῦς νὰ τὴν παρακολουθῇ. Ὄχι ἐκείνη μὲ τὴν ὁποίαν ζητεῖς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, χωρὶς ἡ καρδιά σου κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον νὰ ξεύρῃ τί θὰ εἴπῃ ἔλεος καὶ συγχώρησις γιὰ ἐκείνους, ποὺ σοῦ ἔπταισαν. Ὄχι ἐκείνην ποὺ εἰς τὰ λόγια μόνον παρουσιάζεται πραγματικῶς μυρωμένη καὶ εὐωδιάζουσα, ἐπειδὴ ἴσως εἶνε παρμένη ἀπὸ τὸ ψαλτήριον ἢ ἀπὸ ἄλλο ἱερὸν βιβλίον, ἐνῷ ἀνακατεύεται μὲ τοὺς καπνοὺς τοῦ μίσους ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὴν μνησίκακον καρδίαν σου ἢ μὲ τὰς ἀναθυμιάσεις τὰς βρωμερὰς τοῦ ἀκαθάρτου καὶ σαρκικοῦ ἐσωτερικοῦ σου.

Ὤ! ναί. Εἰξεύρω καλά, πῶς ὅλοι εἴμεθα μολυσμένοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Τὸ ξεύρω, ὅτι κανενὸς μας ἡ προσευχὴ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἀναβῇ ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς θυμίαμα εὐῶδες, ποὺ δὲν εἶνε ἀνακατευμένον καὶ μὲ κάποιαν δυσωδίαν τῆς ψυχῆς μας. Ἀλλὰ μὴ ξεχάνῃς καὶ κάτι ἄλλο, ἀδελφέ μου. Ὅτι δηλαδὴ τὸ ἀκάθαρτον ἐσωτερικόν μας τὸ

καθαρίζει τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου, ἡ θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρκεῖ μόνον νὰ προσέλθωμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ νὰ μείνωμεν κοντὰ Του. Ναί, αἱ προσευχαὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ἦταν εἰς τὴν γῆν καὶ ἔζη ὡς ἄνθρωπος μεταξὺ τῶν δούλων Του, ἀνέβαιναν εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς ἀληθινὸν θυμίαμα εἰς τὸν θρόνον τοῦ Πατρός Του. Καὶ σήμερον δὲ καὶ χθὲς καὶ αὔριον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ἐξακολουθεῖ ἡ μεσιτεία Του ὡς αἰωνίου ἀρχιερέως νὰ εἶνε τὸ ἀκατάπαυστον θυμίαμα, ποὺ δέχεται ἀπὸ τὸν αἰώνιον μεσίτην μας ὁ ἐπουράνιος Θεός. Καὶ ἐὰν τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ποὺ ἦταν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν σκηνήν, ἐνεθύμιζε τὴν μίαν καὶ μεγάλην θυσίαν, ποὺ ἐπρόσφερεν ὁ Χριστὸς μετὰ τὸν θάνατόν Του, τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων ἐνεθύμιζε τὴν αἰωνίαν καὶ ἀκατάπαυστον μεσιτείαν Του ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Χάρις εἰς τὴν μεσιτείαν αὐτήν, ἀναγνῶστά μου, καὶ αἱ ἰδικαί μας προσευχαί, μολονότι εἶνε προσευχαὶ ἁμαρτωλῶν, γίνονται θυμίαμα εὔοσμον καὶ θεάρεστον, ἀρκεῖ, ὅπως σοῦ εἶπα, ὄχι μόνον νὰ ὁμολογῶμεν τὸν Χριστὸν Σωτῆρά μας καὶ Κύριόν μας, ἀλλὰ καὶ νὰ μένωμεν πάντα κοντά Του μὲ ἀληθινὴν ὑπακοὴν καὶ ἀφοσίωσιν.

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

15. «Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις».

«τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις». Μεμιαμμένοι ἢ κατ' ἄλλην γραφὴν μεμιασμένοι εἶνε οἱ ἠθικῶς μολυσμένοι καὶ ἀκάθαρτοι· ὁ «μεμιασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ», ὅπως ὀνομάζεται ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ τοῦ Ἀγγαίου (β' 14). **«Ἄπιστοι»** δὲ λέγονται ἐνταῦθα οἱ Ἰουδαΐζοντες, οἱ μὴ παραδεχόμενοι, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε τὸ τέλος τοῦ νόμου καὶ οἱ ἀρνούμενοι οὕτω τὴν δύναμιν τῆς πίστεως, ὡς ἐξαρτῶντες τὴν δραστικότητα αὐτῆς ἀπὸ τῆς τηρήσεως ὡρισμένων νομικῶν διατάξεων. Ἀλλαχοῦ (ἐν Α' Τιμοθ. δ' 1—5) ἀποκαλεῖ ἀποστάτας τῆς πίστεως τοὺς γνωστικίζοντας αἱρετικούς, οἵτινες δὲν ἐπίστευον, ὅτι τὸν κόσμον τὸν ὑλικὸν ἐδημιούργησεν ὁ αὐτὸς ἀγαθὸς Θεὸς καὶ Δημιουργός.

«οὐδὲν καθαρόν». «Ὁ ψυχὴν ἔχων ἀσθενῆ πάντα ρυποῖ» (Χρυσ.).

«ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις». Ἔχει μολυνθῆ ὁ νοῦς των καὶ δὲν διακρίνουν τὸ ὀρθόν, ἀλλ' ἐκλαμβάνουν τὸ ἀγαθὸν ὡς κακὸν καὶ τὸ κακὸν ὡς ἀγαθόν. Ἔχει μολυνθῆ καὶ ἡ συνείδησίς των καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν τύπτει αὐτοὺς πράττοντας τὸ κακόν. Ἔχουσι διαφθαρῆ καὶ ἡ διάνοιά των καὶ ἡ συνείδησίς των. «Οὐδὲν ἀκάθαρτον, ἀλλ' αὐτοί, καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν. Τούτων οὐδὲν ἐστιν ἀκαθαρτότερον» (Χρυσ.).

16. «Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι».

Θεὸν ὁμολογοῦσιν ὅτι γνωρίζουν, μὲ τὰ ἔργα ὅμως ἀρνοῦνται, ἄξιοι ἀποστροφῆς ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ ἄχρηστοι διὰ κάθε ἔργον ἀγαθόν.

«Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι». Ὁμολογοῦσι μὲ τοὺς λόγους τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον ἀπαγγέλλουν. Ὁ Θεοδώρητος ἑρμηνεύει «ἰσχυρίζονται».

«τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται». Ἡ ἐκφραζομένη ἰδέα εἶνε ἡ αὐτὴ καὶ πρὸς τὰ ἐν Ἰακώβ. β' 14—26 καὶ Α' Ἰωάν. β' 4. Διὰ τοῦ βίου των καὶ τῆς διαγωγῆς των ἀρνοῦνται τὸν Θεόν. Πράττουν ὅ,τι καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἠρνήθησαν τὸν Θεόν.

«βδελυκτοί». Ἄξιοι ἀποστροφῆς, συγχαμεροί, ὡς ἀκάθαρτοι καὶ βρωμεροί. Ἴσως λέγεται μετά τινος ὑπαινιγμοῦ πρὸς τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνικῶν.

«ἀδόκιμοι». «Ἀδόκιμον, ἀπόβλητον, ἄχρηστον» (Ἡσύχιος). «Ἄχρηστοι, ἀνεπιτήδειοι» (Ζυγ.) πρὸς ἐργασίαν παντὸς ἀγαθοῦ ἔργου. Εἶνε ὅλως ἀνίκανοι νὰ ποιήσωσιν ἔργον καλὸν οἱονδήποτε.

«πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν». Πρὸς πᾶν εἶδος ἀγαθοεργίας, διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε ἕτοιμοι.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Ζ' Ματθ. θ' 27—35).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 30.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Ζ', Ρωμ. ιε' 1—7).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 483.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἀπέναντι τῶν ἀδυνάτων.

Καθὼς ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἀσθενεῖς κατὰ τὸ σῶμα καὶ μὲ ἐλαττωματικὴν τὴν σωματικὴν διάπλασιν, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι ποὺ πάσχουν κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ παρουσιάζουν διάφορα ψυχικὰ ἐλαττώματα. Ἀπέναντι τούτων, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐφαρμόζωμεν τὴν θεόπνευστον συμβουλὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅτι «ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν». Καὶ ἂν δηλ. ὑποτεθῇ ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα προηγμένοι εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ δὲν ἔχομεν τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων, τὸ καθῆκόν μας ὡς χριστιανῶν ἐπιβάλλει νὰ τοὺς ἀνεχώμεθα, χωρὶς νὰ τοὺς περιφρονῶμεν διὰ τὴν ἐλαττωματικότητά των καὶ χωρὶς νὰ ἐρχώμεθα εἰς προστριβὰς μὲ αὐτούς.

Αὐτή, πράγματι, εἶνε ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη συμπεριφορά. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ ἐλαττωματικὴ κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὁ ἄλλος, ὁ ἀδελφός μας χριστιανός. Διότι, τί κάμνομεν ἡμεῖς οἱ ὑγιεῖς, ὅταν μέσα εἰς τὴν οἰκογένειάν μας ὑπάρχῃ κάποιος ἄρρωστος; Μήπως τὸν ἀποστρεφόμεθα καὶ τὸν ἀποπέρνομεν; Ἀναμφιβόλως ὄχι! Ἀλλὰ τοὐναντίον, ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν εἶνε αἱ ἐκ τῆς ἀσθενείας του ἀνωμαλίαι ποὺ παρουσιάζονται εἰς τὸ σπίτι, ἡμεῖς ὑπομένομεν καὶ περιποιούμεθα τὸν ἀσθενῆ καὶ φροντίζομεν διὰ τὴν θεραπείαν του.

Παρομοίαν λοιπὸν διαγωγὴν ὀφείλομεν καὶ ἀπέναντι τῶν ἀδελφῶν μας ποὺ ἔχουν ἐλαττώματα καὶ ἀδυναμίας. Διὰ τὴν κατάστασίν των αὐτὴν τὴν ἐλαττωματικὴν εἶνε καὶ αὐτοὶ ἄξιοι συμπαθείας. Ἡμεῖς δὲ ὄχι μόνον δὲν δικαιούμεθα νὰ τοὺς περιφρονῶμεν, ἀλλὰ καὶ ὀφείλομεν νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν ὡς ἀσθενεῖς ἀδελφούς μας καὶ νὰ ἐργαζώμεθα διὰ τὴν θεραπείαν καὶ διόρθωσίν των. Ἕνας δὲ τρόπος διορθώσεως εἶνε καὶ τὸ νὰ τοὺς ἀνεχώμεθα καὶ μὲ σύνεσιν νὰ ὑπομένωμεν τὸν ἐλαττωματικὸν χαρακτῆρά των. Καὶ ναὶ μὲν θὰ τοὺς συμβουλεύωμεν εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν καὶ μὲ πάντα φρόνιμον τρόπον θὰ ἐργαζώμεθα διὰ τὴν διόρθωσίν των. Συγχρόνως ὅμως οὐδέποτε πρέπει νὰ παύσωμεν ὑπομένοντες καὶ ἀνεχόμενοι τὰ ἐλαττώματά των.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν καὶ ἡμεῖς θὰ εἰρηνεύωμεν καὶ τὰς προστριβὰς μὲ τοὺς ἄλλους θὰ ἀποφεύγωμεν. Ἀκόμη δέ, καὶ θὰ συντελῶμεν εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ ὠφέλειαν αὐτῶν.

Χρήσιμος εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν πρέπει νὰ μελετηθοῦν οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν περὶ τῆς ἀξίας τῆς ἁγίας Γραφῆς. «Ὅ σ α π ρ ο ε γ ρ ά φ η», λέγει, «ε ἰ ς τ ὴ ν ἡ μ ε τ έ ρ α ν δ ι δ α σ κ α λ ί α ν π ρ ο ε γ ρ ά φ η». Προσθέτει δέ, ὅτι «δ ι ὰ τ ῆ ς π α ρ α κ λ ή σ ε ω ς τ ῶ ν Γ ρ α φ ῶ ν» ἐνισχυόμεθα καὶ λαμβάνομεν ἐλπίδα καὶ ὑπομονήν. Μὲ ἄλλους λόγους, ἡ μελέτη τῆς ἁγίας Γραφῆς εἶνε διδασκαλία ἀφ' ἑνός, ἡ ὁποία μᾶς διδάσκει πῶς πρέπει νὰ ζῶμεν διὰ νὰ εἴμεθα ἀρεστοὶ εἰς τὸν Θεόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐνθαρρύνεται καὶ ἀναζωογονῆται ἡ ψυχή μας εἰς πᾶσαν στενόχωρον καὶ θλιβερὰν περίστασιν.

Ὅτι δὲ τοῦτο εἶνε ἀληθές, τὸ μαρτυροῦν τόσα παραδείγματα ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐμελέτησαν καὶ μελετοῦν τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ ἀντλοῦν ἀπὸ αὐτὴν ἀνεκτιμήτους ὠφελείας. Ὢ, ναί! Πόσοι τὴν εὑρῆκαν ὁδηγὸν σωτήριον εἰς τὴν καθημερινήν των ζωήν, ὁδηγὸν ὁ ὁποῖος ἀλανθάστως τοὺς ὑπέδειξε τί πρέπει νὰ κάμουν καὶ πῶς νὰ συμπεριφερθοῦν! Πόσοι εὑρῆκαν τὴν ἁγίαν Γραφὴν πραγματικὸν στήριγμα καὶ σανίδα σωτηρίας εἰς δυσκόλους περιστάσεις καὶ τρικυμίας τῆς ζωῆς! Πόσοι, πάλιν, ἀπὸ τὰς σελίδας τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐνεψυχώθησαν καὶ κατώρθωσαν ἔργα ἀρετῆς μεγάλα καὶ θαυμαστά!

Πράγματι! Ἐνῷ ἡ ἀνάγνωσις μυθιστορημάτων καὶ ἄλλων αἰσθηματικῶν βιβλίων καὶ περιοδικῶν φαίνεται μὲν ὅτι τέρπει πρὸς στιγμήν, κατ' οὐσίαν ὅμως βλάπτει καὶ σκοτίζει τὸν νοῦν καὶ διαφθείρει τὴν καρδίαν καὶ ὁδηγεῖ εἰς πράξεις ἁμαρτωλὰς καὶ εἰς ἐγκλήματα πολλάκις, ἀντιθέτως ἡ μελέτη τῆς ἁγίας Γραφῆς φωτίζει καὶ ἁγιάζει καὶ καταρτίζει. Διότι δι' αὐτῆς ὁμιλεῖ ὁ Θεός, ἡ πηγὴ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ. Εἰς τὰς σελίδας δὲ αὐτῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν παρελαύνουν παραδείγματα ἁγίων ἀνδρῶν, τὰ ὁποῖα συγκινοῦν καὶ ἐμψυχώνουν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκτίθεται ἡ δικαία καὶ αὐστηρὰ τιμωρία, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει ὁ Θεὸς ἐναντίον ἀσεβῶν καὶ ἀμετανοήτων ἁμαρτωλῶν.

Ὄχι, λοιπόν! Δὲν εἶνε ἡ ἁγία Γραφὴ σύνηθες βιβλίον. Οὔτε γράφει «καλογηρικὰ πράγματα», οὔτεν εἶχε ἀξίαν μόνον «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ», καθὼς θέλουν νὰ εἰρωνευθοῦν ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὴν μελετοῦν. Ὄχι! Εἶνε τὸ ἀνώτερον ὅλων τῶν βιβλίων. Εἶνε τὸ βιβλίον, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον νὰ ἰσχύῃ διὰ πᾶσαν ἐποχὴν καὶ θὰ τὸ καθιστᾷ πάντοτε συγχρονισμένον καὶ χρησιμώτατον. Ἀπὸ τὸ βιβλίον αὐτὸ θὰ ἀντλοῦν ὡς ἀπὸ πηγῆς οὐρανίας καὶ ἀστειρεύτου σωτήρια διδάγματα καὶ παντὸς εἴδους ὠφελείας ὅσοι θὰ τὸ μελετοῦν μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον καὶ πίστιν.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ„

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Εἶνε Πατὴρ φιλόστοργος.

«Θ ε ὸ ν τ ῆ ς ὑ π ο μ ο ν ῆ ς κ α ὶ τ ῆ ς π α ρ α κ λ ή σ ε ω ς» ὀνομάζει τὸν Θεὸν ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς του. Θέλει δὲ νὰ φανερώσῃ μὲ τὰς λέξεις αὐτάς, ὅτι ὁ Θεὸς δίδει ὑπομονὴν καὶ παρηγορίαν εἰς ἐκείνους ποὺ καταφεύγουν πρὸς Αὐτὸν μὲ πίστιν καὶ Τοῦ ζητοῦν δύναμιν καὶ βοήθειαν ἐν καιρῷ δοκιμασιῶν καὶ θλίψεων.

Ὢ! ἀδελφοί μου! Πόσον φιλόστοργος Πατὴρ εἶνε ὁ ἐπουράνιος Θεός! Εἶνε «Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως», ἕτοιμος νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῶν τέκνων Του ποὺ ἀποκάμνουν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν θλίψεων καὶ κινδυνεύουν νὰ καταποντισθοῦν εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀπογνώσεως. Καὶ πῶς ὄχι; Ἐὰν ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα μας, εὐθὺς μόλις ἀντιληφθοῦν ὅτι διατρέχομεν κίνδυνον καὶ ἀκούσουν ὅτι τοὺς καλοῦμεν εἰς βοήθειαν, εἶνε πρόθυμοι νὰ κάμουν τὸ πᾶν διὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν καὶ σώσουν, πολὺ περισσότερον ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐπουράνιος. Αὐτὸς μᾶς ἀγαπᾷ μὲ ἀγάπην ἀσυγκρίτως ἀνωτέραν ἀπὸ τὴν ἀγάπην τῶν γονέων μας, ἀφοῦ καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς μᾶς ἐδημιούργησε καὶ βασιλείαν αἰώνιον μᾶς ἔχει ἑτοιμάσει. Εἶνε, λοιπόν, δυνατὸν νὰ μὴ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν μας, ὅταν Τὸν ἐπικαλεσθῶμεν, καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ χωρὶς προστασίαν, ὅταν μετὰ πίστεως καὶ δακρύων ζητοῦμεν τὴν ἐπέμβασίν Του;

Τί κρῖμα ὅμως! Ἕνα τοιοῦτον Πατέρα, φιλόστοργον καὶ πανάγαθον, Τὸν ἀγνοοῦν οἱ πολλοί. Δὲν εἶνε ἐντελῶς ἄπιστοι. Τί τὸ θέλεις ὅμως; Πιστεύουν ἀορίστως ὅτι «ὑπάρχει κάποια ἀόρατος δύναμις», ὅπως συνήθως λέγουν. Τόσην ὅμως ἄγνοιαν ἔχουν περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης Του, ὥστε, ὅταν τοὺς εἴπῃτε «παρακαλέσατε τὸν Θεὸν νὰ σᾶς δώσῃ ὑπομονὴν καὶ παρηγορίαν», δὲν διστάζουν ν' ἀπαντήσουν «αἴ! τί θὰ μοῦ κάμῃ ὁ Θεός»! Δι' αὐτό, οὔτε προσεύχονται, οὔτε Τὸν ἐπικαλοῦνται, οὔτε λαμβάνουν βοήθειαν καὶ παρηγορίαν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης ὁμοιάζουν μὲ ἐκεῖνον τὸν ταλαιπωρημένον ὁδοιπόρον ποὺ καίεται ἀπὸ τὴν δίψαν καὶ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ὕδατος διὰ νὰ δροσισθῇ, καὶ ὅμως δὲν εἰξεύρει ὅτι ἐκεῖ πλησίον ὑπάρχει πηγὴ ποὺ εἰμπορεῖ νὰ ζωογονήσῃ καὶ αὐτόν, ὅπως ἐζωογόνησε καὶ ζωογονεῖ τόσους ἄλλους.

Ναί! Τόσους ἄλλους ἐζωογόνησε καὶ ζωογονεῖ ἡ πεποίθησις ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε «πατὴρ οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως». Ζωογονεῖ ἐκείνους ποὺ καταφεύγουν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ λαμβάνουν τὴν βοήθειάν Του καὶ διὰ τοῦτο μὲ εὐγνωμοσύνην λέγουν πρὸς Αὐτόν, «διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν».

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Β΄.
ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

3. Σιωπᾶτε τώρα, ποὺ τὰ ἀκούετε αὐτά; Σᾶς εὐχαριστῶ περισσότερον διὰ τὴν σιωπὴν αὐτὴν παρὰ διὰ τὰ χειροκροτήματα. Διότι τὰ μὲν χειροκροτήματα καὶ οἱ ἔπαινοι καθιστοῦν ἐμὲ λαμπρότερον, ἐνῷ ἡ σιωπὴ αὐτὴ καθιστᾷ σᾶς φρονιμωτέρους. Γνωρίζω ὅτι σᾶς λυποῦν αὐτὰ ποὺ λέγω, ἀλλ' ὅμως ἔχουν κέρδος πολὺ καὶ ἀνέκφραστον. Ὁ πλούσιος ἐκεῖνος, ἐὰν εἶχε κάποιον ποὺ νὰ τὸν συνεβούλευε τὰ τοιαῦτα, καὶ ὄχι τοὺς κόλακας οἱ ὁποῖοι τὸν συνεβούλευαν τὰ εὐχάριστα καὶ τὸν παρέσυραν εἰς τὰς διασκεδάσεις, δὲν θὰ κατήντα εἰς τὴν γέενναν ἐκείνην, δὲν θὰ ὑπέμενε τὰς ἀνυποφόρους βασάνους, δὲν θὰ μετενόει μετὰ ταῦτα ἀπαρηγόρητα· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλοι τοῦ ἔλεγαν ὅ,τι τὸν εὐχαριστοῦσε, τὸν παρέδωκαν εἰς τὸ πῦρ [τῆς αἰωνίου κολάσεως]. Εἴθε νὰ ἦτο δυνατὸν πάντοτε καὶ συνεχῶς ταῦτα νὰ φιλοσοφῶμεν καὶ νὰ ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς γεέννης. Διότι λέγει ἡ Ἁγία Γραφὴ «ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις» (Σοφ. Σειράχ. 7, 36). Καὶ πάλιν, «ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν» (Παροιμ. 24, 27). Ἐὰν ἔχῃς ἁρπάξει κάτι ἀπὸ κάποιον, ἐπίστρεψέ το καὶ εἰπὲ ὅ,τι καὶ ὁ Ζακχαῖος· Ἐπιστρέφω τὰ ἁρπαγέντα τετραπλάσια (Λουκ. 19, 8). Ἐὰν ἐσυκοφάντησες κανένα, ἐὰν ἔγινες ἐχθρὸς ἄλλου, συμφιλιώσου προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ δικαστήριον· ὅλα κανόνισέ τα ἐδῶ, διὰ νὰ ἴδῃς τὸ βῆμα ἐκεῖνο χωρὶς δυσκολίαν. Ἐφ' ὅσον εὑρισκόμεθα ἐδῶ, ἔχομεν χρηστὰς ἐλπίδας· ὅταν ὅμως ἀπέλθωμεν ἐκεῖ, τότε πλέον δὲν εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν μας νὰ μετανοήσωμεν, οὔτε νὰ ἀποπλύνωμεν τὰ ἁμαρτήματά μας. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἑτοιμαζώμεθα συνεχῶς διὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀναχώρησίν μας. Ποῦ ξεύρεις ἂν ὁ Κύριος θελήσῃ νὰ μᾶς καλέσῃ τὴν ἑσπέραν, ἢ αὔριον; Διότι τὸ μέλλον εἶνε ἄδηλον, διὰ νὰ εἴμεθα πάντοτε δραστήριοι καὶ ἕτοιμοι διὰ τὴν ἀποδημίαν ἐκείνην, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ Λάζαρος οὗτος εἶχε πάντοτε ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν· δι' αὐτὸ δὲ καὶ μετεφέρετο μὲ τόσην τιμήν.

«Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη» (Λουκ. 16, 22), ἀφοῦ προηγουμένως ἡ ψυχή του ἦτο θαμμένη εἰς τὸ σῶμα, ὡς εἰς μνῆμα, καὶ περιέφερεν ὡς τάφον τὴν σάρκα. Διότι δεσμευμένος ὡς μὲ ἅλυσίδα ἀπὸ τὴν μέθην καὶ τὴν γαστριμαργίαν, κατέστησε τὴν ψυχήν του ἄπρακτον καὶ νεκράν. Μὴ τὸ παρατρέξῃς ἁπλῶς, ἀγαπητέ, τὸ «ἐτάφη». Ἀλλὰ σκέψου, σὲ παρακαλῶ, εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὰ τραπέζια τὰ ἀσημογυρισμένα, τὰ κρεββάτια, τοὺς τάπητας, τὰ κοσμήματα, ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ἦσαν εἰς τὸ σπίτι, τὰ μῦρα, τὰ ἀρώματα, τὰ πολλὰ κρασιά, τὰς ποικιλίας τῶν φαγητῶν, τὰ καρυκεύματα, τοὺς μαγείρους, τοὺς κόλακας, τοὺς ἀκολούθους, τοὺς ὑπηρέτας, ὅλην τὴν ἄλλην ἐπίδειξιν κατεσβεσμένην καὶ καταμαραμμένην. Ὅλα στάχτη, ὅλα τέφρα καὶ σκόνι, θρῆνοι καὶ ὀδυρμοί, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ πλέον κανεὶς νὰ τὸν βοηθήσῃ, οὐδὲ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ψυχὴν ποὺ ἀνεχώρησε. Τότε ἐφαίνετο ποία ἦτο ἡ δύναμις τοῦ χρυσίου καὶ τῆς πολλῆς περιουσίας. Διότι μέσα ἀπὸ τόσους ὑπηρέτας ποὺ εἶχε, γυμνὸς καὶ μόνος ὡδηγεῖτο, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ πάρῃ μαζῇ του τίποτε ἀπὸ τὰ τόσα του πλούτη, ἀλλ' ἔρημος καὶ ἀπροστάτευτος ἐσύρετο. Κανεὶς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν του, κανεὶς ἐκ τῶν δυναμένων νὰ τὸν βοηθήσουν δὲν ἦτο παρών, διὰ νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν κόλασιν καὶ τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεχωρίσθη ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, παρελαμβάνετο μόνος, διὰ νὰ ὑπομένῃ τὰς ἀνυποφόρους τιμωρίας. Πράγματι «Πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἡσ. 40, 6—8). Ἦλθεν ὁ θάνατος καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἔσβυσε· καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπῆρεν ὡς νὰ ἦτο αἰχμάλωτος, οὕτω τὸν ἀπήγαγε σκυμμένον κάτω, γεμᾶτον ἐντροπήν, ἀπαρρησίαστον, τρέμοντα, φοβούμενον, ὡσὰν νὰ εἶχεν ἀπολαύσει εἰς ὄνειρα ὅλην ἐκείνην τὴν καλοπέρασιν. *

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Η΄ Ματθ. ιδ΄ 14—22)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 49.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Η΄, Α΄ Κορινθ. α΄ 10—17)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 490.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὄχι διαίρεσις, ἀλλ' ἑνότης.

Διχογνωμίαι καὶ ἔριδες εἶχον ἀναφανῆ μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῆς Κορίνθου ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ θεῖος Ἀπόστολος γράφει πρὸς αὐτοὺς καί, μὲ λόγους γεμάτους ἀπὸ πατρικὴν ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν καταρτισμόν των, ὑποδεικνύει ὅτι ὀφείλουν νὰ θέσουν τέρμα εἰς τὰς διχογνωμίας, νὰ ἑνωθοῦν πρὸς ἀλλήλους, ἔχοντες τὰ αὐτὰ φρονήματα καὶ τὴν ἰδίαν γνώμην, τὴν ὁποίαν νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σπουδαία πράγματι συμβουλή, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ προσέξωμεν ὅλοι ὅσοι θέλομεν ν' ἀνήκωμεν εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Διότι ἡ διαίρεσις, ἡ ὁποία δυστυχῶς μᾶς διακρίνει εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις καὶ τὰς σχέσεις τῆς ζωῆς μας, ὄχι μόνον εἶνε μία ἀηδεστάτη ἀσχημία ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ χριστιανικὸν ὄνομα ποὺ φέρομεν, ἀλλὰ καὶ τόσα μεγάλα κακὰ καθημερινῶς δημιουργεῖ.

Ἐν πρώτοις, χριστιανοὶ διῃρημένοι καὶ εἰς διάστασιν εὑρισκόμενοι, εἶνε φοβερὰ ἀνακολουθία. Διότι γνώρισμα τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀμοιβαία καὶ ἀνιδιοτελὴς ἀγάπη, ἡ ὁποία δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ συγκρούσεις καὶ κομματισμοὺς καὶ ἔριδας. Ἀναμφιβόλως δέ, τὸ θέαμα χριστιανῶν διαπληκτιζομένων δι' οἱονδήποτε λόγον καὶ φιλονεικούντων δίδει ἀφορμὴν εἰς τοὺς πολεμίους τῆς χριστιανικῆς πίστεως νὰ τὴν κατηγοροῦν. Ἐξ ἄλλου, ἡ διαίρεσις ὡς ἄλλο δηλητήριον δηλητηριάζει τὰς μεταξὺ τῶν χριστιανῶν σχέσεις καὶ γεννᾷ ἀντιπαθείας καὶ μίση καὶ εἰμπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς διαπληκτισμοὺς καὶ εἰς ἐγκλήματα. Ἀρκεῖ δὲ νὰ ῥίψῃ κανεὶς ἕνα βλέμμα εἰς οἰκογενείας καὶ κοινότητας ποὺ εἶνε διῃρημέναι, διὰ νὰ πεισθῇ περὶ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν, τὰς ὁποίας προξενεῖ ἡ ἔλλειψις ἑνότητος καὶ ὁμονοίας.

Δι' αὐτό, ἂν θέλωμεν νὰ εἴμεθα πραγματικοὶ χριστιανοί, ὀφείλομεν νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰς διαιρέσεις. Πάσῃ θυσίᾳ

πρέπει νὰ λείψουν οἱ ἐγωϊσμοὶ καὶ νὰ τεθοῦν κατὰ μέρος τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα, ἐκ τῶν ὁποίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προέρχονται αἱ διαιρέσεις καὶ ἀναπτύσσονται κατόπιν τὰ μίση. Ὅταν δὲ προσπαθῶμεν νὰ ἐργαζώμεθα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τότε θὰ βασιλεύῃ μεταξύ μας ἡ ἀγάπη, ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ εἰρήνη.

Μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ἀνιδιοτέλειαν.

Ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἦτο δὲ ὁμολογουμένως ἄξιος θαυμασμοῦ, διότι τόσον ἐκακοπάθησεν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Οὐδέποτε ὅμως ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ ἀπόστολος ἠθέλησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν ὑψηλὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν του διὰ νὰ δοξάζεται αὐτός. Εἶχεν ὑπ᾽ ὄψει του ὅτι εἶνε ἕνας διάκονος καὶ ἐργάτης τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑποχρεωμένος νὰ ἐργάζεται εὐσυνειδήτως διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ τὴν δόξαν Ἐκείνου, ὁ Ὁποῖος τὸν εἶχε προσλάβει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του.

Δι᾽ αὐτὸν τὸν λόγον, ὅταν εἶδεν ὅτι οἱ χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου ἐφατρίαζον καὶ ἐκ κακῆς ἐκτιμήσεως τῶν πραγμάτων ἐκαυχῶντο ἄλλοι μὲν ὅτι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ Παύλου, ἄλλοι δὲ τοῦ Ἀπολλὼ καὶ ἄλλοι τοῦ Πέτρου, ἔσπευσε νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ τονίσῃ ὅτι οἱ χριστιανοὶ εἰς μόνον τὸν Σωτῆρα Χριστὸν πρέπει νὰ εἶνε ἀφωσιωμένοι. Διότι ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ὑπὲρ αὐτῶν καὶ εἰς τὸν Χριστὸν ἐχρεώστουν τὴν σωτηρίαν των καὶ οἱ Κορίνθιοι καὶ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Χριστιανοί. Συνεπῶς, δὲν ἤθελεν ὁ θεῖος Ἀπόστολος νὰ χρησιμοποιῇ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα πρὸς δόξαν ἰδικήν Του, οὔτε νὰ σφετερίζεται τὴν δόξαν, ἡ ὁποία ἀνήκεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρέπει ν᾽ ἀποτελῇ γνώμονα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου νὰ ρυθμίζουν τὴν διαγωγήν των ὅσοι διαχειρίζονται μίαν ὁποιανδήποτε ἐξουσίαν. Ὄχι μόνον οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου καὶ οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄνθρωπος ποὺ κατέχει θέσιν τινὰ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἢ ἐκτελεῖ μίαν ὑπηρεσίαν, ὀφείλει νὰ ἐργάζεται μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ἀνιδιοτέλειαν, χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ ἐκμεταλλευθῇ δι᾽ ἴδιον λογαριασμὸν τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται, οὔτε νὰ σφετερισθῇ δικαιώματα ποὺ δὲν ἀνήκουν εἰς αὐτόν.

Διότι ὅλοι γενικῶς, καὶ ὅσοι διαχειρίζονται ἀνώτατα ἀξιώματα, δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι εἴμεθα δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος μᾶς ἔδωκε μίαν ἱκανότητα ἢ μᾶς ἐνεπιστεύθη ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ὑπηρεσίαν. Δι᾽ αὐτὸ κανεὶς δὲν θὰ μείνῃ ἀνεξέλεγκτος. Τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον διεχειρίσθημεν τὰ χαρίσματα καὶ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐξουσίαν μας, θὰ ἐξελέγξῃ ὁ Θεός, ὁ Κύριος καὶ ἐξουσιαστὴς τῶν πάντων. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ εὑρεθοῦν ἀσυνείδητοι καὶ ἰδιοτελεῖς σφετερισταὶ τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἀνέθεσεν εἰς αὐτούς.

Ὀφείλεται εἰς τὸν Θεόν.

Ἦτο μέγα ὁμολογουμένως τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶχε κατορθώσει μὲ τὸ κήρυγμά του ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἀρκεῖ νὰ σκεφθῇ κανείς, ὅτι τόσοι Ἰουδαῖοι καὶ εἰδωλολάτραι ἀπηρνήθησαν τὴν πατροπαράδοτον θρησκείαν των καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐν τούτοις ὁ Παῦλος εἶχε πλήρη τὴν συναίσθησιν ὅτι τὸ κατόρθωμα αὐτὸ δὲν ὠφείλετο εἰς αὐτόν, ἀλλ᾽ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Δι᾽ αὐτό, καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι οἱ χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου ἔδιδον σημασίαν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν καὶ εἰς χαρίσματα ρητορικά, γράφει πρὸς αὐτοὺς ὅτι αὐτὸς κηρύττει τὸν Χριστὸν «οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου», χωρὶς δηλαδὴ ἐπιτήδευσιν οὔτε ζητῶν νὰ καταπλήξῃ τοὺς ἀκροατάς Του μὲ κοσμικὴν σοφίαν καὶ μὲ ρητορικὴν ἱκανότητα. Μὲ ἄλλους λόγους, ὑπεδείκνυε πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι αἱ κατακτήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμνε τὸ κήρυγμά του, δὲν ἦσαν ἀποτέλεσμα ἰδικῆς του εὐφραδείας καὶ ἱκανότητος, ἀλλὰ προήρχοντο ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ἔδιδε καὶ εἰς τὸν Παῦλον τὴν δύναμιν νὰ κηρύττῃ, ἀλλὰ καὶ ἐφώτιζε τὰς ἐπιδεκτικὰς ψυχὰς νὰ προσέξουν τὸ κήρυγμά Του, νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ σωθοῦν.

Ταλαίπωροι ἡμεῖς! Πόσον εὔκολα ὑπερτιμῶμεν τὰς δυνάμεις μας καὶ λησμονοῦμεν τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ! «Ὅ,τι δουλειὰ πιάσω, τὴν βγάζω πέρα!», καυχᾶται ὁ ἕνας. Καὶ ὁ ἄλλος διαλαλεῖ· «τὸ πᾶν εἶνε νὰ ἔχῃς ἀντίληψιν καὶ νὰ ξεύρῃς νὰ ἐργασθῇς». Καὶ ὅλα αὐτά, διότι περιπίπτομεν εἰς μίαν φοβερὰν πλάνην καὶ αὐταπάτην. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡμεῖς ἀναλαμβάνομεν τὴν διεκπεραίωσιν μιᾶς ἐργασίας καὶ ἡμεῖς κινούμεθα, ἀποβλέποντες ἔπειτα εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, νομίζομεν ὅτι τοῦτο ἐπῆλθε διότι ἡ ἰδική μας ἀποκλειστικῶς ἱκανότης τὸ κατώρθωσε. Δὲν λαμβάνομεν δὲ ὑπ᾽ ὄψιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν εὐλογίαν Του εἰς τὰς προσπαθείας μας καὶ Αὐτὸς ἀοράτως ἐβοήθησε καὶ ἐπέδρασε, διὰ νὰ προέλθῃ τὸ καλὸν ἀποτέλεσμα ποὺ προῆλθεν. Ὅτι δὲ τοῦτο εἶνε ἀληθές, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, ποὺ καυχώμεθα διὰ τὴν ἐπιτηδειότητά μας, ἄλλαις φοραῖς ἐκάμαμεν τόσαις «γκάφαις» καὶ ἀπεδείχθημεν ἀνίκανοι νὰ φέρωμεν εἰς πέρας μίαν ἁπλουστάτην καὶ εὐκολωτάτην ὑπόθεσιν. Διατί, λοιπόν, θαυμάζομεν τὸν ἑαυτόν μας, ἀφοῦ εἰς τὸν Θεὸν ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχία παντὸς καλοῦ, τὸ ὁποῖον πράττομεν;

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

Πρωϊνὴ δοξολογία καὶ δέησις.

(Εὐχὴ Ζ' τοῦ Ὄρθρου).

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Σὺ ὁ Ὁποῖος διεφύλαξες ἡμᾶς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα καὶ μᾶς ἠξίωσες νὰ σηκωθῶμεν ἀπὸ τὴν κλίνην μας καὶ μᾶς συνήθροισες κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν τῆς προσευχῆς, δός μας τὸν φωτισμόν Σου διὰ ν᾽ ἀνοίξωμεν τὸ στόμα μας εἰς προσευχὴν καὶ πρόσδεξαι τὰς εὐχαριστίας, τὰς ὁποίας κατὰ δύναμιν Σοῦ προσφέρομεν. Καὶ δίδαξέ μας, Κύριε, τὸν νόμον Σου καὶ τὰς ἐντολάς Σου, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ πορευώμεθα. Ζητοῦμεν τὸν φωτισμόν Σου, διότι ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν νὰ προσευχηθῶμεν ὅπως εἶνε πρέπον καὶ εὐάρεστον ἐνώπιόν Σου, ἐὰν Σύ, Κύριε, δὲν φωτίσῃς καὶ ὁδηγήσῃς ἡμᾶς μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Σου Πνεύματος.

Διὰ τοῦτο, Σὲ παρακαλοῦμεν, δι᾽ ὅσα ἡμαρτήσαμεν ἐνώπιόν Σου μέχρι τῆς παρούσης ὥρας, εἴτε μὲ λόγον, εἴτε μὲ ἔργον, εἴτε καὶ μὲ μόνην τὴν σκέψιν, δός μας, Κύριε, τὴν ἀπόλυσιν, τὴν ἄφεσιν, τὴν συγχώρησιν. Διότι, ἐὰν παρατηρήσῃς μὲ ἀκρίβειαν ὅλας τὰς παραβάσεις τοῦ νόμου Σου καὶ τὰ παραπτώματα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐφαρμόσῃς δικαιοσύνην τιμωρῶν τὸ κακόν, τότε, Κύριε Κύριε, ποῖος θὰ εὑρε-

θῆ ἀθῷος καὶ ἄξιος νὰ ζῇ καὶ ὑπάρχῃ; Ἐὰν δὲν παρεδόθημεν εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ τὸν θάνατον διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι Σὺ εἶσαι πλήρης ἐλέους καί, ὡς ἐλεήμων, μακροθυμεῖς καὶ ἐλευθερώνεις πάντα μετανοοῦντα ἀπὸ τὴν καταδίκην τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν θάνατον τὸν αἰώνιον. Διότι Σὺ μόνος εἶσαι ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀναμάρτητος, καὶ Σὺ εἶσαι ὁ βοηθός μας, ὁ παντοδύναμος προστάτης καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μας, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς Σὲ θὰ προσφέρωμεν μὲ καρδίαν εὐγνώμονα δοξολογίας καὶ ὕμνους παντοτεινά, ἡμέραν καὶ νύκτα.

Ἂς εἶνε λοιπὸν εὐλογημένη ἡ ἄπειρος δύναμις καὶ ἐξουσία τῆς βασιλείας Σου καὶ ἂς εἶνε δοξασμένον τὸ Ὄνομά Σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς ἐν Τριάδι Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ἡ Ἰουλία ἐπέστρεψεν εἰς Ρώμην καὶ ἀνέλαβε πάλιν τὸ ἔργον τῆς ἑστιάδος. Διέψευσε τὰς ἐλπίδας τῶν φίλων της, διότι ἐσταμάτησεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀπαρνηθῇ τὸ μάταιον ἔργον της. Εἶχε παρακαλέσει τὴν Κορνηλίαν νὰ τῆς παραχωρήσῃ τὴν Μαριάμ, διὰ νὰ ἔχῃ ἕνα πρόσωπον ἐμπιστοσύνης νὰ τὴν περιποιῆται εἰς περίπτωσιν νέας ἀσθενείας· ἀλλ' ἡ Κορνηλία ἠρνήθη. Ἡ μικρὰ Ἰουδαία δὲν ἦτο μόνον πιστὴ ὑπηρέτρια ἀλλὰ καὶ ἀδελφὴ ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἡ Κορνηλία δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν ἐκθέσῃ εἰς τοὺς πειρασμούς, οἱ ὁποῖοι δυνατὸν νὰ τὴν προσέβαλλον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἰουλίας, ἂν καὶ εἶχεν ἀμυδρὰν ἐλπίδα, ὅτι ἡ νεᾶνις εἰμποροῦσε νὰ φωτίσῃ τὴν ἑστιάδα. Ἄλλωστε ἐκαταλάμβανε πόσην βοήθειαν εἰμποροῦσεν ἡ Μαριὰμ νὰ παράσχῃ εἰς τὴν Εὐνίκην, ἡ ὁποία εἶχε βαρὺν καὶ ἄνισον ἀγῶνα ἐν μέσῳ μιᾶς εἰδωλολατρικῆς οἰκογενείας. Ὅλοι εἰς τὸ σπίτι εἶξευραν, ὅτι ἡ νεαρὰ Ἑλληνὶς εἶχεν ἀπαρνηθῆ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν. Τῆς ἦτο λοιπὸν ἀδύνατον νὰ τὸ κρύψῃ, ἔστω καὶ μίαν μόνον ἡμέραν, χωρὶς νὰ παραβῇ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου.

Κάθε φορὰν ποὺ θὰ ἐπερνοῦσε κανεὶς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, ἢ θὰ ἔφερεν ἕνα πιάτο εἰς τὸ τραπέζι, ἢ θὰ ἐξετέλει ὁποιανδήποτε ἄλλην οἰκιακὴν ἐργασίαν, ἐθεώρει ἀπαραίτητον νὰ ἐκτελέσῃ τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα εἰς τὴν θεότητα, ποὺ εὑρίσκετο ἐκεῖ. Κατὰ γράμμα καὶ πραγματικῶς, εἴτε ἔτρωγον εἴτε ἔπινον εἴτε ἄλλο τι ἔκαμνον, τοῦτο ἔπρεπε νὰ γίνεται πρὸς δόξαν τῶν ἐφεστίων θεῶν. Καὶ ὅποιος δὲν τὸ ἔκαμνεν, ἦτο ἔνοχος προσβολῆς καὶ ὕβρεως κατ' αὐτῶν. Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν τοῦτον ἡ Εὐνίκη ἐθεωρεῖτο πρόσωπον ἀξιοκαταφρόνητον· αἱ συνάδελφοί της τὴν ἐκακομεταχειρίζοντο καὶ τὴν ὠνόμαζαν περιφρονητικῶς: «Ναζωραίαν» καὶ «Χριστιανήν». Ὁ τίτλος δὲ αὐτὸς ἐχρησίμευεν ὡς δικαιολογία διὰ τὴν ὑπέρογκον ἐργασίαν, ποὺ τῆς ἔδιδαν, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἡ κυρία της δὲν ἤθελε νὰ ἐπεμβαίνῃ καθόλου. Ἡ Ἰουνία δὲν ὡμιλοῦσε καθόλου εἰς τὴν θαλαμηπόλον της παρὰ μόνον ὅταν τῆς ἔδιδε καμμίαν διαταγήν, ἢ τὴν ἐμάλωνεν ὅταν τὴν ἐκτένιζεν ἢ τῆς ἡτοίμαζε τὸ λουτρόν. Ἡ πτωχὴ κόρη διὰ τοῦτο εἶχε χάσει τὸ θάρρος της, παρὰ τὴν γαλήνην καὶ τὴν εἰρήνην, ποὺ ἐζωγραφίζετο εἰς τὸ πρόσωπόν της. Ἦτο λοιπὸν ἐκπληκτικόν, κατόπιν τούτου, ὅτι ἐδέχθη μὲ ἀπληστίαν τὴν ἐλπίδα τῆς ἐξαγορᾶς, ποὺ τῆς ἔδωκεν ὁ Φοῖβος; Χωρὶς αὐτὴν τὴν ἐλπίδα καὶ χωρὶς τὴν ἀκλόνητον πίστιν της εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, θὰ εἶχε καταλήξει νὰ ὑποκύψῃ, ἐφ' ὅσον πότε ἡ μία καὶ πότε ἡ ἄλλη ἀπὸ τὰς συντρόφους της προσεπάθουν νὰ τὴν πείσουν, ὅτι θὰ ἔκαμνε καλύτερα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τοὺς θεούς, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐγκαταλείψει.

Μία ὅμως ἀπὸ αὐτάς, ἡ Εὐτυχία, ἡ ὁποία δὲν προσεπάθησε ποτὲ νὰ τὴν ἀποτρέψῃ, καὶ ἡ ὁποία δὲν ἐλάμβανε μέρος εἰς τοὺς εὐτελεῖς διωγμούς, μὲ τοὺς ὁποίους τὴν ἐπίεζαν, αὐτὴ ἦτο σχεδὸν πεπεισμένη περὶ τῆς ἀληθείας τῆς νέας θρησκείας. Εἶχεν ἄλλωστε ἴδει τοὺς ὡραίους καρποὺς καὶ τὰ ἀποτελέσματά της εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐθαύμαζε σιωπηλῶς τὸ ἤρεμον θάρρος τῆς κόρης, παρὰ τὴν καταδρομήν, ποὺ τῆς παρουσίαζον. Καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία δὲν θὰ ᾐσθάνετο τὸν ἑαυτόν της ἱκανὸν διὰ τοιαύτην σταθερότητα· ἐν τούτοις ὅμως ἦτο μαγευμένη ἀπὸ τὴν θρησκείαν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἔδιδε τὴν δύναμιν νὰ ὑποφέρῃ κανεὶς τὰ πάντα. Μὲ τοιαύτην ψυχικὴν διάθεσιν, ἀπηύθυνε συχνὰ ἐρωτήσεις εἰς τὴν Εὐνίκην καί, ὅταν ἦσαν μόναι, πολλάκις αἱ δύο φίλαι ἐγονάτιζαν διὰ νὰ προσευχηθοῦν.

Ἦσαν τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος καὶ αἱ ἑορταὶ τοῦ Κρόνου, τὰς ὁποίας εὐχαρίστως ἐπερίμενε κάθε δοῦλος, ἐπλησίαζαν. Ἡ Εὐνίκη δὲν εἶχε λησμονήσει τὴν χαρὰν τῆς οἰκογενείας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν τελετῶν αὐτῶν. Ὅλα τὰ διαμερίσματα ἦσαν στολισμένα μὲ πρασινάδες. Οἱ χοροὶ καὶ κάθε εἶδος διασκεδάσεως ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Τότε οἱ δοῦλοι ἀπελάμβανον μεγαλυτέρας ἐλευθερίας—ἐλευθερίας ποὺ ἔφθανε συχνὰ μέχρις αὐθαδείας—ἀπὸ κάθε ἄλλην στιγμὴν τοῦ ἔτους. Ἔκαμνον καὶ ἐδέχοντο ἐπισκέψεις καὶ ἡ Εὐνίκη, ποὺ ἤλπιζεν ὅτι θὰ εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Τρυφῶσαν, διὰ νὰ περάσῃ μερικὰς ὥρας μὲ αὐτὴν καὶ τὸν Φοῖβον, ἔβλεπε μὲ χαρὰν μεγάλην νὰ πλησιάζῃ αὐτὴ ἡ ἡμέρα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Ἀρχιμ. † **Διον. Φαρουζουλῆ**:		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
1) Ἡ Χριστιανικὴ οἰκογένεια, ἔκδοσ. Γ'. Διδάσκει μεθοδικώτατα τὰ ἀμοιβαῖα καθήκοντα τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, ἐκ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ προκοπὴ καὶ εὐημερία τοῦ οἴκου.	ἄδετος	20	11
	πανόδετος	40	14
	δερματίνη	60	15
2) Λόγοι Παρηγορίας, ἔκδοσ. Γ'. Ἀπὸ τὴν ἀκένωτον πηγὴν τῆς παρηγορίας, τὴν Ἁγ. Γραφήν, ἀντλεῖ ὁ συγγραφεὺς καὶ προσφέρει μὲ πολλὴν γλυκύτητα λόγους παρηγορίας δι' ὅλα τὰ θλιβερὰ περιστατικά.	ἄδετοι	8	7
	πανόδετοι	20	8
3) Ὁμιλίαι περὶ Ἠθικῆς καὶ Σωφροσύνης. Ὀκτὼ ὁμιλίαι συνιστώμεναι ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς νέους, ὡς στρεφόμεναι κατὰ τῆς ἀνηθικότητος, τῆς μεγάλης αὐτῆς κοινωνικῆς πληγῆς.	ἄδετοι	5	6
	πανόδετοι	15	7
4) Ἡ Κοινωνία μας. Ἄρθρα κοινωνικοθρησκευτικά, παρουσιάζοντα διαφόρους πληγὰς καὶ προλήψεις καὶ συνηθείας τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ ζητοῦν νὰ διαφωτίσουν.	ἄδετος	10	7
	πανόδετος	25	8

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Μετὰ τὴν μετάνοιαν.

Ὁ εἰλικρινῶς μετανοῶν εἶναι πάντοτε πρόσωπον ἀξιοσυμπάθητον, ἀλλὰ καὶ ἀξιοσέβαστον. Διότι εἶναι ὄντως ἠθικὸς ἡρωϊσμὸς ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια. Καὶ ὡς τοιοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ τὸ γεγονὸς τῆς μετανοίας, ποὺ ἐσημειώθη μετὰ τὸ γνωστὸν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας στασιαστικὸν κίνημα.

Ἐν τούτοις δὲν δύναται νὰ παροραθῇ τὸ ὅτι οἱ μετανοήσαντες ἦσαν Κληρικοὶ ἀνώτεροι. Οἱ δὲ Κληρικοί, ὑψούμενοι εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ποιμένος τῶν πιστῶν, ὑποτίθεται ὅτι ἔχουν ἀπηρτισμένας καὶ σταθερὰς πεποιθήσεις. Κατὰ τὴν χειροτονίαν τῶν ἀρχιερέων ἀπαιτεῖται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας νέα ἐπίσημος καθομολόγησις καὶ ὅρκος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ Ἐκκλησίας περὶ τῆς σταθερᾶς ἐμμονῆς εἰς ὅσα τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως περιλαμβάνει. Ἡ καθομολόγησις δὲ αὐτὴ μαρτυρεῖ ὅτι παρ' αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία ἀπαιτεῖ ὄχι μόνον ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὰς ἀληθείας τοῦ Συμβόλου, ἀλλὰ καὶ ἰσόβιον ὑπεράσπισιν αὐτῶν. Ἀλλ' εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ὑπάρχει καὶ τὸ ἄρθρον: (Πιστεύω) «εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν». Εἶναι λοιπὸν μικρᾶς σημασίας ζήτημα καὶ συστατικὸν τοῦ ἐπισκοπικοῦ κύρους καὶ οἰκοδομητικὸν διὰ τὸν λαόν, ὅταν σήμερον μὲν μετὰ τόσης εὐκολίας προσβάλλω τὴν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας, αὔριον δὲ «δηλῶ ὅτι παρεσύρθην καὶ ἐπλανήθην εἰς πράξεις κατακριτέας κατὰ τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας καὶ μετανοῶ»; Σήμερον μὲν διακηρύσσω, ὅτι τὸ ἡμερολόγιον στρέφεται κατὰ τῶν δογμάτων καὶ τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, αὔριον δὲ «προσεπιδηλῶ ὅτι διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ διωρθωμένου ἡμερολογίου οὐδόλως ἐθίγησαν τὰ δόγματα καὶ ἡ ἱερὰ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας»;

Δὲν εἶχον λοιπὸν δίκαιον οἱ βεβαιοῦντες ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ζητήματος πεποιθήσεων καὶ ἀρχῶν;

Τόξον οὐράνιον καὶ τόξον τῶν Φιλισταίων.

Μὲ τὴν εὐχέρειαν, ποὺ ἔχουν οἱ Ἄγγλοι πολιτικοὶ νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τὴν ὁποίαν γνωρίζουν ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας, ὁ πρώην πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Λόϋδ Τζώρτζ παρουσίασεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ἐπιτυχῆ εἰκόνα τῆς πραγματικῆς ἐνεργείας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης. «Ὁσάκις, εἶπε, τὰ ἔθνη συνέρχονται εἰς τὴν Γενεύην διὰ νὰ ἐμφανίσουν τὸ οὐράνιον τόξον τοῦ καταστατικοῦ τῆς Κ. Τ. Ε., ἐγκαταλείπουν αὐτὸ εἰς χεῖρας τῶν Φιλισταίων». Μὲ ἄλλους λόγους, ἀντὶ τοῦ εἰρηνικοῦ οὐρανίου τόξου, ποὺ ὑπόσχεται κατάπαυσιν τοῦ κατακλυσμοῦ, δίδεται εἰς χεῖρας τῶν ἰσχυροτέρων ἐθνῶν τὸ πολεμικὸν τόξον, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ πολεμικώτατος λαὸς τῶν Φιλισταίων ἐνήργει ἐκστρατείας καὶ κατακτήσεις.

Καὶ εἶνε δυστυχῶς γεγονός, ὅτι μεθ' ἑκάστην μακρὰν περὶ εἰρήνης καὶ ἀφοπλισμοῦ διάσκεψιν τῆς Γενεύης, αἱ λεγόμεναι μεγάλαι Δυνάμεις ἔσπευδον νὰ πολλαπλασιάσουν τοὺς ἐξοπλισμοὺς των. Αὐτοὺς δὲ τώρα βιάζονται νὰ χρησιμοποιήσουν πάλιν κατὰ τῶν ἀνθρωπίνων σαρκῶν.

Μανία σφαγῆς.

Ἠθελήσαμεν νὰ μετρήσωμεν τὰ θύματα τῆς μανίας τῆς σφαγῆς, ποὺ κατέλαβε κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς τοὺς Ἕλληνας. Εἰς τὴν διάρκειαν ἑνὸς μόνον δεκαημέρου τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἀνεγράφησαν εἰς τὰς ἐφημερίδας εἴκοσι φόνοι καὶ ἐννέα βαρεῖς τραυματισμοί. Εἰς μερικὰς ἡμέρας ἐγίνοντο ὁμαδικοὶ 4 καὶ 5 φόνοι. Πρώτην θέσιν κατέχουν αἱ ἐπαρχίαι, καὶ ἡ ἀριθμοῦσα τὰ περισσότερα θύματα αἰτία εἶναι «λόγοι τιμῆς», δηλαδὴ ἡ ἀνηθικότης, μὲ ἐννέα φόνους. Ἔρχονται ἔπειτα αἱ κτηματικαὶ ἢ αἱ κληρονομικαὶ διαφοραί. Δὲν λείπουν δὲ καὶ αἱ πλέον ἀσήμαντοι καὶ γελοῖαι ἀφορμαί, ὅπως φόνος διότι τὰ πρόβατα ἔβοσκαν εἰς τὸ χωράφι ἄλλου, φόνος διὰ κλοπὴν καρπουζιῶν, καὶ θανάσιμος τραυματισμὸς διὰ λόγους—ἄκουσον! ἄκουσον!—μουσικούς! Ἐζήτησε δηλαδὴ κάποιος νὰ τοῦ παίξουν εἰς τὸν φωνογράφον ὡρισμένην πλάκα καὶ ἀντ' αὐτῆς τοῦ.... ἔπαιξαν ἑπτὰ μαχαιριές! Τὸ ἀκόμη θλιβερώτερον φαινόμενον εἶναι ὅτι ἐσημειώθησαν τρεῖς φόνοι καὶ ἕνας τραυματισμὸς μεταξὺ στενωτάτων συγγενῶν καὶ δὴ δύο μητροκτονίαι!

Ἀλλ' ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον, ὥστε ἡ ζωὴ τοῦ πλησίον νὰ θεωρῆται κατωτέρας ἀξίας ἀπὸ τὸ σπαρτὸν ὅπου ἐβόσκησαν τὰ πρόβατα καὶ ἀπὸ τὰ καρπούζια καὶ ἀπὸ τὴν πλάκα τοῦ φωνογράφου· ὅταν καὶ αὐτὸ τὸ στοργικώτερον μεταξὺ τῆς συγγενείας πρόσωπον, ἡ μητέρα, φονεύεται ἀπὸ τὸ παιδί, τότε δὲν χρειάζεται φιλοσοφία διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι καὶ τὸ Σχολεῖον δὲν ἐργάζεται, καὶ ὁ Κλῆρος εἶναι ἀνίκανος νὰ διδάξῃ τὸν λαὸν περὶ τῆς ἀξίας τῆς ζωῆς, καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Κράτους ἐχαλαρώθη εἰς σημεῖον, ὥστε νὰ μὴ συγκρατῇ ἀπὸ τὸν φόνον καὶ εἰς τὰς παραμικρὰς ἀφορμάς.

Ἕνας νεώτερος ἀντίχριστος.

Εἰς τὸ Μεξικὸν ἀπὸ δεκαετίας περίπου διεξάγεται ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν ἀντιχριστιανικὸς διωγμός. Μεταξὺ δὲ τῶν συναδέλφων του διεκρίθη διὰ τὴν βαρβαρότητά του ὁ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας Γαρρίδος Καναβάλ, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη ἀνθρωποφάγος. Τόσον εἶνε τὸ μῖσός του κατὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων, ὥστε δὲν θέλει οὐδὲ τὰ ὀνόματά των ν' ἀκούῃ. Καὶ ἐπειδὴ τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Χριστοῦ προέρχεται πάντοτε ἀπὸ τὴν στενὴν φιλίαν καὶ σχέσιν τοῦ μισοῦντος πρὸς τὸν Σατανᾶν, ὁ μνημονευθεὶς ὑπουργὸς κατέστησε μονιμωτέραν τὴν φιλίαν ταύτην ἐντὸς τῆς οἰκογενείας του: εἰς τὰ τρία τέκνα του ἔδωκε τὰ ὀνόματα Λενίν, Ἑωσφόρος, Σατανᾶς!

Ἀλλ' ἂν τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ παιδιά, ποὺ ἔλαβαν τοιαῦτα ὀνόματα, ἀποδειχθοῦν ἀντάξια τοῦ πατρός των, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ πρῶτος, ποὺ θὰ δοκιμάσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατὰ Σατανᾶν μορφώσεώς των θὰ εἶνε ὁ πατέρας των. Διότι εἶνε φυσικῶς ἑπόμενον νὰ δείξουν ἀπέναντι τοῦ πατρός των ὁποίαν διαγωγὴν ἔδειξεν αὐτὸς ἀπέναντι τοῦ οὐρανίου Πατρός.

Ἐπιστήμη καὶ δόγματα πίστεως.

Ὁ καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν, ἀντιπρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πρόεδρος τῆς ἑλλ. Φιλοσοφικῆς ἑταιρείας Π. Ζερβός, εἰς πρόσφατον ἄρθρον του ἔγραφε:

«Τὸ νὰ στηριχθῇ ἡ ἐπιστήμη εἰς τὴν Μεταφυσικὴν θὰ ἐφαίνετο παράτολμον ἴσως ε' ὄχι πολὺ προγενεστέραν ἐποχήν. Ἄλλοτε ἐζήτουν νὰ θεμελιώσουν ὅλα ἐπὶ τῆς Μηχανικῆς ἀπὸ φόβον πρὸς τὴν μεταφυσικήν· σήμερον ὅμως κάμνουν καὶ μεταφυσικὴν ἀπὸ δυσπιστίαν πρὸς τὴν Μηχανικήν. Εἰς ὅλας τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν ὡς βάσιν ἀρχάς τινας, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ παραδεχώμεθα ὡς ἰσχυούσας καὶ δι' ἃς δὲν πρέπει νὰ συζητῶμεν, ἢ μᾶλλον δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ἀπόδειξιν τῆς ἰσχύος αὐτῶν». Ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, εἰμὴ ὅτι πιστεύουν καὶ αἱ ἐπιστῆμαι εἰς δόγματα. Καὶ ἑπομένως καταντᾷ παραλογισμὸς ἡ ἀπιστία εἰς τὰ δόγματα τῆς Θρησκείας.

Ὁ δὲ διάσημος ἀμερικανὸς φιλόσοφος William James *(Οὐΐλλιαμ Τζαίημς) εἰς σχετικὸν βιβλίον του* (The varieties of religious experiance) *γράφει:*

«Ἡ ὁλικὴ ἔκφρασις τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ὅταν θεωρῶ αὐτὴν εἰς τὴν ζῶσαν αὐτῆς πραγματικότητα, μοῦ παρέχει ἀκατανίκητον ὤθησιν ὅπως ὑπερβῶ τὰ στενὰ ὅρια τῆς κυρίως λεγομένης ἐπιστήμης. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ἄλλως κατεσκευασμένος καὶ πολλῷ μᾶλλον πολύπλοκος ἢ ὡς παραδέχεται αὐτὸν ἡ ἐπιστήμη. Οὕτω λόγοι ἀντικειμενικοὶ καὶ ὑποκειμενικοὶ μὲ κρατοῦν προσηλωμένον εἰς τὴν θρησκευτικὴν πίστιν».

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ"

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ

τόμος δεύτερος

Ἐξεδόθη καὶ ὁ β' τόμος τοῦ Μουσικοῦ Πανδέκτου μας. Διπλάσιος εἰς ὄγκον τοῦ πρώτου, περιλαμβάνει πάντα τὰ μαθήματα τοῦ Ὄρθρου, τουτέστι Τριαδικά, Εὐλογητάρια ἀργὰ καὶ σύντομα, τοὺς ἐκλεκτοτέρους Πολυελέους (Πέτρου, Φωκαέως καὶ Χουρμουζίου), τὸ α' Ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου ἀργὸν καὶ σύντομον, τὸν Ν' ψαλμὸν εἰς ἦχον β', βαρὺν καὶ πλ. δ', τὸν Δεσπότην καὶ ἀρχιερέα, Ἄνωθεν οἱ προφῆται, Ὑπερευλογημένη κατ' ἦχον, τέλος δὲ 13 Δοξολογίας συντόμους κατ' ἦχον καὶ 14 ἀργὰς τῶν περιφημοτέρων Βυζαντινῶν μουσουργῶν (Ἰακώβου, Πέτρου, Ραιδεστηνοῦ, Φωκαέως, Βιολάκη κλπ.). Τύπωσις καλλιτεχνικὴ ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου. Ἀπαραίτητον ἀπόκτημα διὰ πάντα ἱεροψάλτην καὶ μελετητὴν τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς.

Τιμὴ ἀδέτου δρ. 60, πανοδέτου δρ. 80. Ταχυδρομικὰ Ἐσωτερικοῦ διὰ τὰ ἄδετα δρ. 9, διὰ τὰ πανόδετα δρ. 12. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας ἀποστέλλονται πρὸς τὸ βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.